

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
ไทยสปา (วาริบำบัด)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนา
ฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐาน
ฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (วาริบำบัด) โดยความเห็นชอบ
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (วาริบำบัด)
(Holistic health promotion therapist : Thai spa hydrotherapy) หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติงานโดย
ใช้น้ำและกรรมวิธีแบบไทย แบบตะวันตก และแบบไทยผสมผสานกับแบบอื่น ๆ ในการส่งเสริมสุขภาพ

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
ไทยสปา (วาริบำบัด) แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคล
ทั่วไปสามารถดูแลตนเองและผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้
ความสามารถ

๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้
ความสามารถและความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น และให้ไปรักษา
ตนเองต่อไป ทั้งนี้มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัด ความรู้ ความสามารถและทัศนคติในการ
ทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (วาริบำบัด)
ให้เป็นดังนี้

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ความรู้ทั่วไป

(๑) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา (Basic
knowledge of anatomy and physiology)

-
- (ก) เซลล์และเนื้อเยื่อ (Cell and tissue)
 - (ข) โครงสร้างและหน้าที่ผิวหนัง (Skin structure and function)
 - (ค) ระบบโครงกระดูก (Skeleton system)
 - (ง) ระบบกล้ามเนื้อ (Muscular system)
 - (จ) ระบบประสาท (Nervous system)
 - (ฉ) ระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular system)
 - (ช) ระบบหายใจ (Respiratory system)
 - (ฌ) ระบบย่อยอาหาร (Digestive system)
 - (ฉ) ระบบขับถ่ายปัสสาวะ (Urinary system)
 - (ญ) ระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine system)
- (๒) วิชาทั่วไป (Generic area of study)
- (ก) ประวัติความเป็นมา
 - (ข) ชนิดของสปา (Type of spa)
 - (ค) ประวัติของการใช้น้ำ (History of water use)
 - (ง) การใช้น้ำบำบัด (Water therapy)
 - (จ) สาธารณสุขมูลฐานและสุขอนามัยในสปา (Health, hygiene and safety in the spa)
 - (ฉ) ขั้นตอนการทำงานในสปา (Spa procedures)
 - (ช) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับสปา (First aid for spa)
 - (ฌ) การนำเสนอบริการและสินค้า (Services and products recommendation)
 - (ญ) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (Communication skill)
 - (อ) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคผิวหนังที่ควรทราบ (Basic skin diseases)
- (๓) จรรยาบรรณของผู้ให้บริการ (Professional code of ethics)
- (๔) กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพ (Professional law)
- (๕) การทำจิตให้สงบ (Meditation)
- (๖) สนทนาภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงาน (Basic English conversation)

๓.๑.๒ ความรู้เฉพาะวาริบำบัด

(๑) วาริบำบัดแบบไทย

(ก) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

(๑) ทฤษฎีวาริบำบัด (Hydrotherapy theory)

(๒) การบำบัดด้วยอุณหภูมิร้อนและเย็น

(ข) หมวดวิชาการแพทย์แผนไทย

(๑) ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

(๒) อุปกรณ์ที่ใช้ในการอาบ อบ ประคบ แช่ ชโลม ทา

ขัด และพอก

(๓) สมุนไพรที่ใช้ในการอาบ อบ ประคบ แช่ ชโลม ทา

ขัด และพอก

(๔) ขั้นตอนในการอาบ อบ ประคบ แช่ ชโลม ทา ขัด

และพอก

(๕) ประโยชน์ของการอาบ อบ ประคบ แช่ ชโลม ทา

ขัด และพอก

(๖) การส่งเสริมสุขภาพหญิงหลังคลอด

(๒) วาริบำบัดแบบสากล

(ก) ความรู้พื้นฐานของวาริบำบัด

(๑) ประวัติความเป็นมา (History)

(๒) ทฤษฎีวาริบำบัด (Hydrotherapy theory)

(ข) การอบไอน้ำ (Steam)

(๑) ตู้อบไอน้ำ (Steam cabinet)

(๒) ห้องอบไอน้ำ (Steam room)

(๓) การดูแลตู้อบไอน้ำและห้องอบไอน้ำ (Care of steam

cabinets and rooms)

(๔) ข้อห้ามและข้อควรระวัง (Contra - indication and

precaution)

(๕) ผลของการอบไอน้ำต่อร่างกาย (Effects of the steam treatment for the body)

(ค) การอบซาวน่า (Sauna)

(๑) การดูแลห้องซาวน่า (Care of sauna)

(๒) ข้อห้ามและข้อควรระวัง (Contra - indication and precaution)

(๓) ผลของซาวน่า (Effects of the sauna)

(๔) การเตรียมห้องซาวน่า (Preparation of the sauna)

(๕) ปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ซาวน่า (Sauna treatment)

(ง) การใช้อ่างน้ำวน (Whirlpool)

(๑) ผลของการใช้อ่างน้ำวน (Effect of the whirlpool)

(๒) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการติดตั้งอ่างน้ำวน (Whirlpool setting comment)

๓.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ วาริบำบัดแบบไทย

(๑) เตรียมอุปกรณ์ในการอบ อบ ประคบ แช่ ชโลม ทา ขัด พอก และทับหม้อเกลือ

(๒) สามารถทำการประคบสมุนไพรได้

(๓) อธิบายข้อห้ามและข้อควรระวังได้

๓.๒.๒ วาริบำบัดแบบสากล

(๑) การอบไอน้ำ (Steam)

(ก) การเตรียมการอบไอน้ำแบบตู้และแบบห้องเพื่อใช้งาน (Steam preparation)

(ข) ปฏิบัติการเกี่ยวกับการอบไอน้ำ (Steam treatment)

(๒) การอบซาวน่า (Sauna)

(ก) การเตรียมห้องซาวน่า (Preparation of the sauna)

(ข) ปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ซาวน่า (Sauna treatment)

(๓) การใช้อ่างน้ำวน (Whirlpool)

ผลของการใช้อ่างน้ำวน (Effect of the whirlpool)

๓.๓ ทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความซื่อสัตย์และประหยัด

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่

๓.๔ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ วารีบำบัดแบบไทย

(๑) สมุนไพรที่ใช้ในวารีบำบัดเพื่อดูแลผู้ป่วยกลุ่มอาการและโรคดังต่อไปนี้

(ก) อาการปวดเมื่อย

(ข) อาการคัดจมูกน้ำมูกไหล

(ค) โรคภูมิแพ้

(ง) โรคหอบหืด

(จ) โรคผิวหนัง

(๒) การส่งเสริมสุขภาพหญิงหลังคลอดด้วยการอาบน้ำ อบ ประคบ แช่ สมุนไพร และทับหม้อเกลือ

๓.๔.๒ วารีบำบัดแบบสากล

(๑) การบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Hydro bath)

(ก) ข้อห้ามและข้อควรระวัง (Contra - indications and precaution)

(ข) ผลของการบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Effect of a hydrotherapy bath)

(ค) การเตรียมการบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Preparation of the hydrotherapy bath)

(ง) การบริการด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Hydrotherapy bath treatments)

(๒) การใช้ฝักบัว (Shower)

- (ก) ฝักบัวแบบธรรมดา (Regular shower) สก็อตชโฮสท (Scotch host) สวิสชาวเวอร์ (Swiss shower) วิธี ชาเวอร์ (Vichy shower)
- (ข) ผลที่ได้รับจากการใช้ฝักบัว (Effects of the shower)
- (ค) การดูแลฝักบัว (Care of shower)
- (ง) การบริการด้วยการใช้ฝักบัว (Shower treatment)

๓.๕ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ วารีบำบัดแบบไทย

(๑) สามารถจัดเตรียมอุปกรณ์และสมุนไพรที่ใช้ในการอาบ อบ ประคบ แช่ สมุนไพร และทับบม้อเกลือ

(๒) สามารถเลือกใช้สมุนไพรในวารีบำบัดเพื่อดูแลผู้ป่วยกลุ่มอาการ และโรคดังต่อไปนี้

- (ก) อาการปวดเมื่อย
- (ข) อาการคัดจมูก น้ำมูกไหล
- (ค) โรคภูมิแพ้
- (ง) โรคหอบหืด
- (จ) โรคผิวหนัง
- (๓) สามารถทำลูกประคบได้
- (๔) สามารถทับบม้อเกลือหญิงหลังคลอดได้
- (๕) สามารถบันทึกทางการแพทย์แผนไทยได้

๓.๕.๒ วารีบำบัดแบบสากล

- (๑) การบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Hydro bath)
- (ก) การเตรียมการบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Preparation of the hydrotherapy bath)
- (ข) การบำบัดด้วยการแช่ในอ่างอาบน้ำ (Hydrotherapy bath treatments)

(๒) การใช้ฝักบัว (Shower)

(ก) การดูแลฝักบัว (Care of shower)

(ข) การบริการด้วยการใช้ฝักบัว (Shower treatment)

๓.๖ ทักษะนี้ ประกอบด้วย แนวความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาความรู้ วิเคราะห์งาน
สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สมชาย ชุ่มรัตน์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนากำลังแรงงาน